

UNIDADE 9. ACTIVIDADES DE AUTOAVALIACIÓN.

Πράξις 1:

1. Traduce as seguintes oracións e sinala que tipo de oración é cada unha:
 - a) Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σκράτες, οὐδ' ἂν αὐτός ἤθελον ἐν τοσαύτῃ τε ἀγρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἶναι.
 - b) Τίνι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρεις;
 - c) Σόλων τοῖς πλουσίοις οὐκ ἐκοινώνει τῆς ἀδικίας.
 - d) Τίς τῶν Πεισιστράτου παίδων πρεσβύτατος ἦν; Ἴππαρχος.
 - e) Μὴ φθόνει τῶν ἄλλων χρήματα, ἀλλ' ἴσθι καλός καὶ ἀγαθός ἀνὴρ.

Πράξις 2:

2. Analiza sintacticamente os subxuntivos e optativos, e traduce as seguintes oracións:
 - a) Εἴθε γάρ, ὦ κακὴ κεφαλὴ, καταλιπὼν τὰς ἀρπαγὰς καὶ τὸ ἀδικεῖν ἐπὶ τὸ γεωπονεῖν τραπέϊς¹.
 - b) Ὅποτε οἱ Ἕλληνες τοῖς πολεμίοις ἐπίοιεν², ῥαδίως ἀπέφευγον.
 - c) Οἱ ἐπιβουλευόντες τῷ δήμῳ οὐχ ἡγούντο οὐδὲν οἶοί³ τε εἶναι κινεῖν τῶν καθεστώτων⁴, πρὶν ἐκποδῶν Ἀλκιβιάδης γένοιτο.
 - d) Θυμῷ γῆς περὶ τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων θνήσκωμεν ψυχῶν μηκέτι φειδόμενοι.
 - e) Εἵπωμεν ἢ σιγῶμεν, ἢ τί δράσομεν;
 - f) Ἥμεῖς γὰρ ἀποδραϊήμεν ἂν οὐδαμοῖ ἐνθένδε

Πράξις 3

3. Traduce, analiza e comenta o texto seguinte:

O texto forma parte da **proba** e trata de xeneralizar a todos os atenienses en relación ao que fan os individuos que frecuentan o establecemento do inválido. Pois o costume de reunirse a conversar e a beber nas tendas e nos obradoiros era un dos trazos máis típicos dos atenienses.

¹ 2ª persoa do optativo aoristo pasivo, na frase intransitiva *volvéseste a, puxéseste a*, do verbo *τρέπω*

² Opt. pres. de *ἐπ-εἰμι* *ir cara a, avanzar; lanzarse contra*.

³ οἶοί τε εἶναι *poder*. A negación *οὐχ* en grego afecta ao verbo principal e ao infinitivo, pero en galego só ao infinitivo

⁴ Xení. partitivo de οὐδέν, part. perf. act. de *καθίστημι*, nesta frase substantivado τὰ καθεστώτα *o instituído, o fixado*

ses.

Ἔτι δὲ καὶ συλλέγεσθαί φησιν ἀνθρώπους ὡς ἐμὲ πονηροὺς καὶ πολλοὺς, οἱ τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀνηλώκασιν, τοῖς δὲ τὰ σφέτερα σώζειν βουλομένοις ἐπιβουλεύουσιν. Ὑμεῖς δὲ ἐνθυμήθητε πάντες ὅτι ταῦτα λέγων οὐδὲν ἐμοῦ κατηγορεῖ μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ὅσοι τέχνας ἔχουσιν, οὐδέ τῶν ὡς ἐμὲ εἰσιόντων μᾶλλον ἢ τῶν ὡς τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς.

Ἐκαστος γάρ ὑμῶν εἴθισται προσφοιτᾷν ὁ μὲν πρὸς μυροπώλιον, ὁ δὲ πρὸς κουρεῖον, ὁ δὲ πρὸς σκυτοτομεῖον, ὁ δ' ὅποι ἂν τύχη καὶ πλεῖστοι μὲν ὡς τοὺς ἐγγυτάτῳ τῆς ἀγορᾶς κατεσκευασμένους, ἐλάχιστοι δὲ ὡς τοὺς πλεῖστον ἀπέχοντας αὐτῆς· ὥστ' εἴ τις ὑμῶν πονηρίαν καταγνώσεται τῶν ὡς ἐμὲ εἰσιόντων, δῆλον ὅτι καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις διατρίβοντων εἰ δὲ κακείνων, ἀπάντων Ἀθηναίων ἅπαντες γάρ εἴθισθε προσφοιτᾷν καὶ διατρίβειν ἀμοῦ γέ που.

Πράξις 4

4. Escribe en grego os nomes dos establecementos que se citan no texto e os dos artesáns da actividade relacionada co establecemento. Describe a actividade que se desenvolvía en cada un deles.

SOLUCIONARIO

Πράξις 1:

1 Traduce as seguintes oracións e sinala que tipo de oración é cada unha:

- a) Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σκράτες, οὐδ' ἂν αὐτός ἤθελον ἐν τοσαύτῃ τε ἀγρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἶναι.
- b) Τίνι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρεις;
- c) Σόλων τοῖς πλουσίοις οὐκ ἐκοινώνει τῆς ἀδικίας.
- d) Τίς τῶν Πεισιστράτου παίδων πρεσβύτατος ἦν; Ἴππαρχος.
- e) Μὴ φθόνει τῶν ἄλλων χρήματα, ἀλλ' ἴσθι καλός καὶ ἀγαθός ἀνὴρ.

- a) Por Zeus, Sócrates, tampouco eu querría estar en tan grande insomnio e pesar. **Irreal de presente negativa.**
- b) En que te diferenzas dos demais homes? **Interrogativa directa.**
- c) Solón non tiña en común cos ricos a inxustiza. **Enunciativa negativa.**
- d) Quen era o maior dos fillos de Pisístrato? Hiparco. **Interrogativa directa e enunciativa afirmativa.**
- e) Non envexes as riquezas dos demais, e sé un home de ben. **Composta coordinada ad-
versativa: a primeira volitiva negativa e a segunda, volitiva afirmativa.**

Πράξις 2:

2. Analiza sintacticamente os subxuntivos e optativos, e traduce as seguintes oracións:

- a) Εἴθε γάρ, ὦ κακὴ κεφαλὴ, καταλιπὼν τὰς ἀρπαγὰς καὶ τὸ ἀδικεῖν ἐπὶ τὸ γεωπονεῖν τραπέιης
- b) Ὅποτε οἱ Ἕλληνες τοῖς πολεμίοις ἐποίουν, ῥαδίως ἀπέφευγον.
- c) Οἱ ἐπιβουλεύοντες τῷ δήμῳ οὐχ ἡγούντο οὐδὲν οἷόι τε εἶναι κινεῖν τῶν καθεστώτων, πρὶν ἐκποδῶν Ἀλκιβιάδης γένοιτο.
- d) Θυμῷ γῆς περὶ τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων θνήσκωμεν ψυχῶν μηκέτι φειδόμενοι.
- e) Εἵπωμεν ἢ σιγῶμεν, ἢ τί δράσομεν;
- f) Ἡμεῖς γὰρ ἀποδραίημεν ἂν οὐδαμοῖ ἐνθένδε

- a) Oxalá, mala cabeza, abandonando as rapinas e o causar dano, te puxeses a labrar! **Optativo desiderativo.**
- b) Cando os gregos se lanzaban contra os inimigos, (estes) fuxían doadamente. **Optativo oblicuo.**
- c) Os que conspiraban contra o pobo crían que non podían cambiar nada do establecido, ata que Alcibíades estivese lonxe. **Optativo oblicuo.**
- d) Con ánimo loitemos en defensa desta terra e en defensa dos nosos fillos morramos, sen aforrar as nosas vidas. **Subxuntivo exhortativo.**
- e) Debemos falar ou calar, que imos facer? **Subxuntivos deliberativos.**
- f) Porque nós a ningunha parte poderíamos escapar dende aquí. **Optativo po-
tencial.**

Πράξις 3

3. Traduce, analiza e comenta o texto seguinte:

O texto forma parte da **proba** e trata de xeneralizar a todos os atenienses en relación ao que fan os individuos que frecuentan o establecemento do inválido. Pois o costume de reunirse a conversar e a beber nas tendas e nos obradoiros era un dos trazos máis típicos dos atenienses.

Ἔτι δὲ καὶ συλλέγεσθαι φήσιν ἀνθρώπους ὡς ἐμὲ πονηροὺς καὶ πολλοὺς, οἱ τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀνηλώκασιν, τοῖς δὲ τὰ σφέτερα σώζειν βουλομένοις ἐπιβουλεύουσιν. Ὑμεῖς δὲ ἐνθυμήθητε πάντες ὅτι ταῦτα λέγων οὐδὲν ἑμοῦ κατηγορεῖ μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ὅσοι τέχνας ἔχουσιν, οὐδὲ τῶν ὡς ἐμέ εἰσιόντων μᾶλλον ἢ τῶν ὡς τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς.

Ἐκαστος γάρ ὑμῶν εἴθισται προσφοιτᾶν ὁ μὲν πρὸς μυροπώλιον, ὁ δὲ πρὸς κουρεῖον, ὁ δὲ πρὸς σκυτοτομεῖον, ὁ δ' ὅποι ἂν τύχη καὶ πλείστοι μὲν ὡς τοὺς ἐγγυτάτῳ τῆς ἀγορᾶς κατεσκευασμένους, ἐλάχιστοι δὲ ὡς τοὺς πλείστον ἀπέχοντας αὐτῆς· ὥστ' εἴ τις ὑμῶν πονηρίαν καταγνώσεται τῶν ὡς ἐμέ εἰσιόντων, δῆλον ὅτι καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις διατριβόντων εἰ δὲ κάκεινων, ἀπάντων Ἀθηναίων· ἅπαντες γάρ εἴθισθε προσφοιτᾶν καὶ διατρίβειν ἑμοῦ γέ που.

A análise sintáctica

Nexo co anterior <Ἔτι δὲ καὶ> **Or. principal e unha substantiva e dúas adxectivas coordinadas por μὲν..., δὲ**

Συλλέγεσθαι φησιν ἀνθρώπους ὡς ἐμὲ πονηροὺς καὶ πολλοὺς οἱ τὰ μὲν ἑαυτῶν
V inf. V sux. inf. CC predicativo sux. inf. Sx. CD

ἀνηλώκασιν, τοῖς δὲ τὰ σφέτερα σώζειν βουλομένοις ἐπιβουλεύουσιν.
V CI V

Or. principal e unha substantiva e dúas comparativas:

Ὑμεῖς δὲ ἐνθυμήθητε πάντες ὅτι ταῦτα λέγων οὐδὲν ἑμοῦ κατηγορεῖ μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων
Sx. V Sx cx. sux. neg. C.réx. V Adv.. 2º term.comp.

ὅσοι τέχνας ἔχουσιν, οὐδὲ τῶν ὡς ἐμέ εἰσιόντων μᾶλλον ἢ τῶν ὡς τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς.
Sx. CD V neg. C.réx. Adv. 2º tº comp.

Oración principal e substantiva:

Ἐκαστος γάρ ὑμῶν εἴθισται προσφοιτᾶν ὁ μὲν πρὸς μυροπώλιον, ὁ δὲ πρὸς κουρεῖον
Sx. v v. inf. sux. CC lugar sux. CC

ὁ δὲ πρὸς σκυτοτομεῖον, ὁ δ' ὅποι ἂν τύχη καὶ πλείστοι μὲν ὡς τοὺς
sux. CC lugar sux CC pt. v. cx. Sx. CC -

ἐγγυτάτῳ τῆς ἀγορᾶς κατεσκευασμένους, ἐλάχιστοι δὲ ὡς τοὺς πλείστον
- lugar Sx. CC -

ἀπέχοντας αὐτῆς
- lugar

Oración consecutiva mais condicional mais substantiva:

ὥστ' εἴ τις ὑμῶν πονηρίαν καταγνώσεται τῶν ὡς ἐμέ εἰσιόντων, δῆλον ὅτι καὶ
cx. cx Sx. CD v. CN de πονηρίαν atr. cx. adv.

τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις διατριβόντων· εἰ δὲ κάκεινων, ἀπάντων Ἀθηναίων·
CN de πονηρίαν cx. CN de πονηρίαν.

ἅπαντες γάρ εἴθισθε προσφοιτᾶν καὶ διατρίβειν ἑμοῦ γέ που.
Sx v inf. rexidos por εἴθισθε CC lugar

A tradución

Ademais, afirma que se reúnen no meu establecemento homes malvados e moitos, que gastaron dos seus diñeiros e fan proxectos contra os que queren conservar os seus. Pero fixádevos todos vós que ao dicir isto non me acusa a min máis que aos demais que teñen tendas e non máis aos que entran no meu establecemento que aos que acoden aos dos restantes artesáns.

Pois cada un de vós ten o costume de ir frecuentemente, o un a unha perfumaría, o outro a unha barbaría, o outro a unha zapataría, e o outro a onde lle dea a gana; e a maioría (vai) aos que están establecidos máis preto da ágora, e poucos (van) aos que están máis distantes desta. De maneira que, se algún de vós condena a malicia dos que entran no meu establecemento, está claro que condenará a dos que perden o tempo nos dos demais; e se condena a destes, (condenará) a de todos os atenienses, posto que todos adoitades frecuentar e pasar un anaco nun sitio ou noutro.

O autor

O autor deste texto é Lisias

A obra

Este texto forma parte dun discurso, o XXIV en defensa dun inválido que reclamaba unha pensión pola súa minusvalía. Sabemos por Aristóteles, *Constitución dos atenienses* 49.4, que o Estado ateniense concedía unha pensión de dous óbolos diarios para alimentos aos inválidos que non podían traballar. O Consello examinaba todos os anos aos solicitantes desta axuda, novos e vellos. Pero calquera cidadán podía impugnar a concesión aos que estimase que non reunían as condicións para percibir esta axuda. E este inválido é acusado de ter unha taberna frecuentada por persoas que dilapidaban os seus bens e estaban dispostas a apropiarse dos bens de persoas decentes.

O comentario

Lisias, neste discurso en defensa dun inválido, acusado de rexentar un negocio frecuentado por individuos de mala reputación, elixe a estratexia defensiva de xeneralizar a acusación a todos os propietarios de establecementos abertos en Atenas e a todos os clientes que entran neles, coa seguinte gradación:

- 1º. Acúsano de que os seus clientes son individuos que malgastaron os seus recursos e agora tratan de apoderarse dos recursos dos cidadáns que desexan conservalos.
- 2º. Pero eses individuos entran libremente en todos os negocios abertos na cidade, polo tanto todos os propietarios de establecementos serán tan culpables como o acusado.
- 3º. Todos os membros do xurado son atenienses que, con frecuencia, van a distintos establecementos, como todos os atenienses.
- 4º. Se se condena a malicia dos que perden o tempo no establecemento do inválido, tamén se condenará aos que o perden nos demais establecementos
- 5º. Os membros do xurado son atenienses e, como a todos os atenienses, gústalles perder o tempo nos establecementos que hai preto da ágora; polo tanto, se condenan ao inválido e aos que perden o tempo no establecemento del, estarán a condenar a todos os propietarios de establecementos e a todos os atenienses que os frecuentan.

En conclusión, os membros do xurado corren o risco de condenar as formas de ocio que eles mesmos practican, porque forman parte dos atenienses aos que lles gusta ir aos establecementos da cidade e pasar alí o tempo charlando. Todos eles entran e saen libremente de calquera establecemento, incluíndo o do inválido. Pero, a trampa retórica está en que non todos se dedican a intentar apoderarse dos bens dos seus concidadáns, o

que, por suposto, non se menciona na intervención do inválido ante o xurado. Aínda así, a oratoria forense non busca un referente ético, senón lograr simplemente a absolución do acusado, valéndose de todos os recursos retóricos posibles: xeneralizando a acusación, ocultando os feitos que desfavorecen ao acusado, magnificando os que lle favorecen. Na Atenas do século V a.C. esa era a obriga do logógrafo (escritor de discursos xudiciais por encarga): persuadir ao xurado de que o acusado non é culpable; e nos sistemas xudiciais actuais, esa é a obriga do avogado defensor: lograr a absolución do acusado, persuadindo ao xurado ou ao xuíz de que o acusado é inocente.

Esta acusación sería totalmente inadmisíble nun sistema xudicial moderno, porque non se pode facer a unha persoa responsable da conduta doutras, a non ser que sexa unha colaboradora necesaria.

Πράξις 4

4. Escribe en grego os nomes dos establecementos que se citan no texto e os dos artesáns da actividade relacionada co establecemento. Describe a actividade que se desenvolvía en cada un deles.

Μυροπώλιον, -ου, τὸ perfumaría, **μυροπώλης, -ου**, o perfumista, vendedor de perfumes. Tenda na que se vendían perfumes.

Κουρείον, -ου, τὸ barbaría, salón de peiteado, **κουρεύς, -έως**, o barbeiro, perruqueiro. Establecemento no que se afeita a barba ou se corta o pelo aos clientes.

Σκυτοτομείον, -ου, τὸ zapataría, **σκυτοτόμος, -ου**, o zapateiro. Establecemento no que se fabrica e repara o calzado.